

LO GERONÉS

Diari nacionalista

Girona: Divendres 8 de Janer de 1909.

NÚM. 830

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Girona, un mes. 1 pesseta.
Catalunya y demás regions trimestre. 4
Països d'Unió postal. 9

Redacció y Administració

CARRER DEL PAVO, NUM. 6, BAIXOS

ANUNCIS Y REMITITS

á preus convencionals

Publiquense ó no, no's tornan els originals.
Dels treballs firmats ne son responsables sos autors.

Número solt 5 cts.

Centro Barcelonés de Seguros QUINTAS

Autorizado por la ley de 30 de Junio de 1887

Domicilio social: Carmen 42, 1.º - Barcelona

Esta Asociación, para responder de sus operaciones, tiene constituido en el Banco de España y á disposición del Excmo. Sr. Ministro de Fomento el depósito que previene la Ley de Seguros de 14 de Mayo de 1908 y cumplidos los requisitos que la misma ordena.

Los mozos de la próxima quinta pueden suscribirse por la cantidad de **750 Pesetas**

prestando garantía con su redención militar la responsabilidad de los excedentes de cupo que sean llamados para cubrir bajas.

El dinero pueden los interesados depositarlo donde quieran, aun en el mismo pueblo de su residencia, sin que pueda cobrarlo la Asociación hasta el mes de Agosto del año del sorteo.

Los mozos que constituyan sus depósitos en el Banco de España, mediante el pago de DIEZ PESETAS, además de los gastos de ingreso, tendrán derecho si salen soldados, á ser redimidos antes que la Dirección levante los depósitos. Primero se verán libres del servicio militar antes que nadie pueda disponer de sus capitales.

Estas son las únicas garantías que pueden llevar al seno de las familias verdadera tranquilidad.

Para prospectos, informes y suscripciones, dirigirse á nuestro Delegado en esta provincia.

D. FRANCISCO DE P. VILA. Calle Huertas, 18, 2.º 2.ª - Gerona

FUMADORES!

Si volem conservar vostra salut, feu casar el tabac amb el tabac acreditat i higienic

PAPER JORDÀ

ROGUERÍA

Miquel Bataller

ASSORTIT DE XACOLATAS, THES, CAFES, CONFITS, SUCRES, Y TOTA CLASSE DE QUEVIURES.

PINTURAS, BARNISSOS, PINCELLS, CERAS DE VARIAS CLASES.

CALLESTERIAS NUM. 47. GIRONA

NOVEDADES

Grandioso surtido No dejar de visitar esta casa. de juguetes.

Ultimass Novedades.

Lamberto Vilá

ciudadanos, 11. Minali, 1 y Herrerías Viejas, 12.—GERONA.

SANTORAL

SANT D'AVUY: — Sants Teófilo diaca y Eladi, mr.

SANT DE DEMA: — Sant Juliá, mr. y sta. Basilisa, vg.

QUARANTA HORES: — Seguxen en la esglesia del Seminari.

L'acció de la joventut

Avuy, en poética alucinació, he veïllat les armes, y, jo mateix, m'he consagrat cavaller. Ha ressonat estridentment, dintre meu, la veu de la hermosa captiva suplicant per sa lliberació: y, encara sense sapiguer de ahont parteix la veu, sense midar la acció heròica del meu bras, sense capir si la meva bona voluntat ajudarà á la roptura de les meves cadenes, he estat prest á presentar el meu pit á la lluita, franc, noble, lleal, sense vacilacions ni duptes.

De poch, á Catalunya, s'hi ha escrit una bella frase que tots els joves hauríem de portar esculpida en nostre escut: «l'avenir dels pobles, depén de les idees de sos fills, menors de vinticin anys». Jo crech de tant suprema rahó aquesta hermosa frase, l'havia sentida tantés volles procurar, inconscientment, sense lograrho, concretarse en mon esperit y donarla públicament, qu'avuy que la he llegida, que la he sospesada y meditada, me sembla, tancar, quelcom de propi. Jo crech que á molts joves catalans els hi haurá passat lo mateix que á ne mi, y que hi veurán tota l'altíssima transcendéncia qu'encloï pel nostre poble: pel nostre poble qu'encara s'está lèntament reconstruint, y ahont hi tenim nosaltres els joves, la obligació irrecusable de contribuirhi per infiltrar, en son esperit que neix, la nostra forsa de joventut, de liberalitat, d'amor, de poesia.

També has de sortir, nosaltres, joves literats, reclusos en vostres castells d'ivori, armats ab la simbòlica arma moderna, no n'hi ha pas prou de cantar satisfaccions íntimes, de conquerir fàcils lloers, de procurar una rima ó una mètrica nova: si aixó es el pa del esperit, avans per Catalunya, haviem de conquerir el pa corporal, que no es pas migrat de poesia, que també produheix llors dels qui varem amplement y noblement conquerirlo. Hem de pensar que l'Art y la Literatura catalana, tenen, naturalment l'arrel en Catalunya, y que sent després coses que no's poden oposar, que no hi cap per el divorci, que son indisolubles, estrictament influenciades l'una y l'altra.

Naturalment que la divisió del

treball s'ha de establir entre els catalans, y que la feina patriòticament sacerdotal, no s'ha d'encomanar á les mateixes mans que mohuen els magalls y les encluses: pero, desgraciadament, es qu'avuy existeix una lluita de menyspreus entre les classes *intelectuals* y les classes *polítiques* y *socials*, y aixó adevé en detriment de la nostra mare patria.

També vosaltres, joves catalans, que no heu sentit vibrar la forsa patriòtica endintre els vostres cors, y que no heu pensat may, en la trascendencia que la vostra indiferencia suposa: aiseuvos, donchs, ab tota la energia de la joventa eu flor, imperu ó pretingueu imposar la vostra manera de sentir la vida ó la comunitat catalana; que la vostra acció no siga esteril; que, al despertarvos á la lluita política, no us troveu qu'ha passat l'hora de la vostra influencia y que no més serviu de lastre mort á la gloriosa iniciativa de les joventuts que ens succehirán.

Es una *revolució cívica*, per la nostra forsa de joventut, lo que jo prenc avuy per Catalunya: es una orientació als destins de nostra patria, encara esclava com el primer dia, ja fa més de mitj segle, en que's va donar compte de la seva esclavitut, y, com allavors, supeditada á una rassa menys forta, menys vital, més esclava que la vostra.

Avanceu la Pascua, jovent de Catalunya, fen sentir la mostra veu, nosaltres menors de vinticin anys: mostrém una nova orientació ben sanejada, ben catalana, ben florida d'idees, á la generació qu'avuy se trova entre mans l'avenir d'una Catalunya que no pot estimar com nosaltres estimém, y dexém fer al nostre instint de joventa, que, no'n duptem, á través de lluites heròiques ó de plácides evolucions, ens conduirà á la terra de promisió que, si confiem en els actuals, morirém, com ells, sense vesllumbrarne ni la seva aurora, y ni tantols á través del nostre optimisme de joventut, de vitalitat, de joia nova.

LAUREA DALMAU

Barcelona 1.º Janer 1909.

Instantània

UN DESVAGAT

Mireusel al desvogat: es un home d'uns quaranta anys. La seva

mirada va perduda, els cabells li pujen per sobre les orelles y la cara plena de pel, li dona un semblant repugnant.

Passa un tranzeunt y pensa: quina cara de criminal fa aquest home.

Y aquest no ho es de dolent. Es un desgraciat, aixó si qu'ho es, y fins potser massa.

¿Perqué va errant? ¿perqué no trevalla? Amich lector aixó no ho sé.

Potser allà ont tenia el trevall han parat y han tancat les portes; potser l'han tret perqué al hoch seu hi han posat uns brassos mes vigorosos qu'els seus.

El desvogat truca á la porta agena y demana un petit socors.

Una veu de dona y amb la tonada de rutina exclama:

— ¡Deu vos ampari!

Y el desvogat segueix la seva tasca de demanar almoina, tot malhumorat.

Truca á l'altre porta y allà no es la veu de dona que sent. Es un home que li diu:

— Germá, encare sou fort ¿perqué no trevalleu?

— ¡Perqué no trevallo! ¿que sabeu algú que'm vulgui donar feina?

— Ja veureu «qui busca trova».

Y el desvogat, que no sab fer de pidolaire, que no sab fer la cantarella del captaire professional, se avergonyeix de demanar protecció al próxim. S'entorna á un reconet ont l'esperen dugues criatures que demanen pa entre llágrimes, y una dona que fa esforços suprens per tancar aquelles boques.

El desvogat no'n sab de demanar caritat. La seva súplica no mou á compassió, no enterneix. En cambi passará'l captaire d'ofici y amb la seva cançó ploricosa conseguirá l'almoina que gastará en la taverna, ó un troç de pa qu'es vendrá com á rosegó y servirá per menjar de les gallines.

El desvogat, el veritable pobre no es socorregut.

El pidolaire, el fals, casi sempre.

¿Quanta vritat tanca aquell pensament d'un escriptor quin nom no recordo:

«El captaire es l'enemich del pobre».

ENRIC CLAPÉS.

per el Laboratori de Grau Romanaty falta un que pugui acreditar bones referencies de aptitud, honradés y laboriositat y no tinga menys de 15 anys d'etat.

Agrícoles

LES FULLES SEQUES

Elles anyalmen ens recorden lo que nosaltres som; á la joventut, hermosura; una despulla á la velle-sa. Pel adyent cambien el color y als primers frets cauen; les unes son trepitjades, altres confoses ab el fanç y la major part reunides formant mun per las reconades ó escampades pels voltants. La fulla seca, conté residuus de fortalitat; per lo tant, es del cas aprorfitatles; excepte les dels boscos, per que en ells es molt útil deixarles alli, tota vegada que'l llit que s'hi forma, al descompondres, dona lo millor del sol; com si diguessin la flor del terreny y així van alimentantse les plantes que contenen.

Pero l'aplicació de la fulla seca, mancada de calcs com está, té que ferse barrejantla ab altres materies y també ab calcs mateixa, així fentse lenta la descomposició, servirà com de femada.

També s'aprofiten les fulles seques pera jáns en les corts, estalyian sen de més cars; y en hortes van bé pere cobrir certes verdures com ápits, escaroles, etcétera.

Si les fulles que estigueren als arbres els feren respirar y a nosaltres ens donaren goig a la vista ab sa verdor, al caure mortes, honremles aplicantles a la renovació de la vida pera altres plantes

LA TRUMFA

Aquesta util planta es oriunda d'América, havent sigut durant molt temps desconeguda pels europeus. L'anglés Walter Raleigh n'enviá alguns tubérculs á la reina Isabel d'Anglaterra desde quina fetxa per curiositat tant sols se va comensar á cultivar.

Fa cosa d'un segle que tot just se coneixia la trumfa á Fransa la qual la consideraven venenosa. Les calamitats y fam que posternaren els darrers anys del regnat de Lluís XV, obligá á comensar á utilitzar-se com aliment, encar que ab prevençió; pero grácias al talent y perseverancia del célebre agrónóm Parmentier se va conseguir fer reconeixer les qualitats excelents d'aquest tubércul arribant á ésser du-

rant molt temps l'aliment de moda. Avuy el cultiu de la trumfa s'ha propagat de tal manera que quasi pot dirse es general.

Centre Catalanista de Gerona Y SA COMARCA

Avuy á dos quarts de deu de la nit, tindrà lloc á la sala d'actes d'aquest centre la sessió inaugural del «Curset d'ortografia catalana» que donará l'escriptor geroní en Josep Grahit, y que per malaltia del mateix, havia tingut de suspendrers.

A la reunió que va celebrarse air a la nit a n'aquesta entitat varen esser elegits els senyors següents pera els carrecs del Concell Directiu.

- President: *D. Joaquim Franquesa.*
- Vis-President: *D. Joan B. Torroella.*
- Tresorer: *D. Prudenci Xifra.*
- Bibliotecari: *D. Josep Margall.*
- Conservador: *D. Felix Solá.*
- Secretari primer: *D. Jaume Bosacoma.*

NOTICIES

DE L' AJUNTAMENT

Avants d'air, á la Ronda del Doctor Robert va sobrevenir un atac á en Narcís Castellá de Medinyá de 67 anys d'edat.

Una parella de la guardia municipal junt amb una camilla varen traslladarse al lloc de la desgracia per portar al malalt á l'hospital, negantse en Castellá á anar-hi.

Air va esser trovada una criatura de la sastreria «La Violeta», que la havian perduda feia un dia, estant, com pot suposarse amb el consegüent desesper.

Va ser curat air per el metje senyor Casadevall á n'el dispensari municipal, un jove de 16 anys anomenat Artur Roca qui presentava

una forta contusió á una de les mans, ocasionada amb un ferro.

Air va esser detingut en Jaon Franquenys de 38 anys d'edat per infundar sospites.

Ha sigut expulsat de la ciutat.

Avants d'air varen ésser detinguts per la Guardia municipal, els transeunts vagamonts següents:

Manel Torrellas, natural d'Alger, de 38 anys d'edat, per anar indocumentat.

Josep Parera de Lleida.

Hipólit Horteria de Bilbestra (Burgos) de 40 anys, també indocumentat.

Miguel Martí, de Os de Balaguer, de 27 anys d'edat, indocumentat.

Ramón Baldomá, de Barcelona, de 20 anys d'edat, també indocumentat.

Carmel García, de Albaterra (Alacant) de 25 any d'edat, indocumentat.

Joan Giralt, de Folgaroles (Vic) de 21 anys, indocumentat, al qual se li va trovar un gavinet y un punyal de grans dimensions.

Albert Sureda de Barbastro (Huesca) de 50 anys d'edat.

Josep García, de Aloja, (Granada) de 35 anys d'edat.

Varen esser presentats devant de l'arcalde qui maná que fossin expulsats de la ciutat.

A tots varen trovárseli ganivets y altres armes.

Es digna d'elogi aquesta campanya que amb tant acert ha iniciat el senyor Arcalde, y que tant be secunda la guardia municipal.

Air varen esser detinguts per el guardia municipal senyor Marro, tres nois de nou, deu y onze anys, anomenats, un d'ells Bonadona, y els altres dos germans, Ros, els qui s'entretenien á mortificar tirantli pedres, á un pobre vell que viu al barri de la Torre Gironella.

Aquest pobre home, havia arribat al extrem de no gosar sortir de casa.

DEL GOVERN CIVIL

Air se possessioná del carrec de Secretari de aquest Govern Civil, el que fins are ho havia sigut del

de Saragossa, don Salvador Alvarez de Sotomayor.

Al poble de Albóns, terme de Torroella de Montgri, s'han cremat varis pallers, un dels quals era de l'arcalde del poble don Baldiri Casademunt.

Els cotxes de Puigcerdá á Ripoll han comensat á passar per la Collada de Tossas, cosa que no havien pogut efectuar fins are, á causa de la gran gruixa de neu.

CORPORACIONS

El dia primer de Janer, va inaugurarse á La Bisbal un Sindicat Agricol, que ha quedat regit per el següent

Consell Directiu

- President, don Isidro Feliu y Mensa; Vis-President, don Sebastia Pi; Tresorer, don Joan Puignau; Secretari, don Climent Bonet; Vis-Secretari, don Josep M.ª de Ciurana; Vocal-Contador, don Francisco de P. Figueras; Vocal-Bibliotecari, don Joan Bta. Buni; Vocals, don Manel Vancells, don Josep Romaguera, don Josep Martí y Guító, y don Melcior Moner.

VIDA ARTÍSTICA

S'ha posat á la venda pública la 12.ª Serie de targetes postals que ab l'aplauso de tots els verdaders aymants de les belleses monumentals y pintoresques de nostra terra ve editant l'«Associació Protectora de l'Ensenyansa Catalana» de Barcelona.

El conegut y antich periodista don Josep Roca y Roca s'ha encarregat de la direcció de la revista setmanal ilustrada, de Barcelona, que porta per títol «La Actualidad».

COLMADO Y CONFITERIA GELABERT, —Neules amb llet, perfumades amb vainilla y llimó. Turrons lligitims de Xixona, Yema, Alacant, Massapá amb gust á café, vainilla y altres classes.

VARIA

Els estudiants de l'Escola Industrial de Terrasa, al igual que'ls de

Barcelona, han acordat usar la bona blava com á distintiu.

Es veu que el mal exemple es va encomanant.

Primer era Girona...

A Las Palmas, s'ha presentat una nova invasió de llagosta que está causant molts estragos en els camps.

De Berga comunican que han nevats moltíssim y que'l termómetro está alguns graus baix zero.

Avans d'ahir á la nit quan major era la concurrència en el Cine Cranwick se produhí una falsa alarma que sortosament, no hi hagué cap desgracia que lamentar, eal evitar que'l lo sucesiu puga repetir-se, per les desagradables conseqüencies á que podia donar lloc.

En el precís moment que la pel·lícula representava l' incendi de Pompeya per les laves del Vesubi, se sentiren provinents del públic variis vsus que cridaven, entre les quals sobresurtia la de ¡ foc ! ¡ foc ! La circumstancia de trovarse en visió cinematográfica en el punt avans dit se degué segurament, a que la major part del públic de preferència, principalment l's senyores, sense donarse compte de l' alcans d' aquells crits, s'aixequessin esperades intentar sortir fora del local. Per uns moments el pánic fou gran. Unes quantes senyores s' abocaren á l' escala de sortida y sense fer cabal dels que els hi recomanaven serenitat, atropellan tot intentaren sortir a fora. Donade l' electricitat i merces els esforços d' uns quants se restablí la calma i continuá la representació.

Segons sembla, l' alarma fou motivada perquè alguna persona del públic tingué un trevall i al demanar als de la seva vora que se dongués llum, alguns que no estaven gaire serens, comensaren a cridar ¡ foc ! originant el tumulte.

NOTES COMERCIALS

BORSA DE BARCELONA

Dia 7 Janer de 1909

Deute Interió 4 per 0/0, fi de mes . 84 00
comptat . 86 60

IMPRESMPTA y LITOGRAFÍA

BENAGUES Gmns.

Carrer del Pavo, 6.-GIRONA

IMPRESIÓ DE TOTA CLASSE DE SOBRES MEMBRES PERA CARTES CIRCULARS REBUTS CHEQTS ESTATS
FACTURES MEMORANDUMS TALONARIS TARGETES DE VISITA y COMERS INVITACIONS MATRIMONI y BATEIG
ESQUELES DEFUNCIÓ PROGRAMES PERA TEATRE PROSPECTES y DEMÉS TREVALLS DE IMPRESMPTA y LITOGRAFÍA

PREUS SENS COMPETENCIA

Representació exclusiva pera la provincia de les casas

PROMTITUT y ELEGANCIA

Joan Campdepadrós

Josep Bracons

GRAN NOVETAT y ASSURTIT

DEDICADA A LA FABRICACIÓ DE BOSSAS DE PAPER y DEMÉS ANEXO ESPECIALITAT AB LES DE LUXO

DEDICADA Á TARJES POSTALS

EN TIMBRES DE GOMA

ARTICLES PERA MOSTRADORS ENVOLTORIS AB ELEGANS DIBUXOS IMPRESSOS EN PAPER BLANC, COLORS, INDIANAS y PERGAMINS

ARTÍSTIQUES

PREUS BARATÍSSIMS COM CAP ALTRE CASA

SORPRESSES y DEMÉS OBJECTES DE FANTASIA

GRAN ASSURTIT EN NOVETATS

INMENS ASSURTIT EN PAPERS

CADA SETMANA

y TARJETERIA DE DOL

VENDAS AL PER MAJOR

ESPECIALITAT EN RECORDATORIS

